

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Corripiendo tempus sectare opportunum, sicut onagri venatores, & Tobias cum pisce.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

silendo, quanto tu magis prospicere debes anime incolumitati? Paulum Apostolum considera. Quid agis celestis predicator? Totus sum in curando, reprehensione, doctrinaque mea peccatores. Quinam sunt, obsecro, illi? Iudaei & Gentiles. Quomodo te habent? Me Iudaei flagellis caedunt: *A Iudaeis quinque quadragesima una nimis accepi*. Gentiles me colaphis irident, & affligunt: *Gentibus fultium* &c. Num idcirco despondes animo, reprehensionem intermitis? Haudquaquam rec ab incepto desissam, quamdiu anima aucta corpori superuixerit: *Sed nihil horum vereor, nec factio animam meam pretiosorem quam me, dummodo consummum cursum meum & ministerium verbi, quod accepi à Domino Iesu*. Nouerat utique Apostolus: quam sit anima Deo pretiosa, qui pro ea sanguinem suum vitamque consignauit. Tu ergo pro illa, nec verbum dabis correptionis, admonitionis, exortat onis? Fulsus haec insequitur D. Chryl. quem legisse delectabit.

§. 15. *Corripiendo tempus festare opportunum, sicut Onagri venatores, & Tobias cum pisco.*

✠ 33. **E**X eadem ratione, cum sit hoc praecipuum affirmatiuum tempus requirit opportunum, sicut confiteri, audire missam, & debet solutio non enim deceret, ut media nocte pergeres debita solutus, quando suis conclusis adhibis creditor in lectulo suauiter obdormiscit. Et si quaecumque aguntur: ut prudentes agantur proprium sibi commodumque. requirunt tempus: ut laetis ostendit Salomon: quanto magis fraterna correptio: quia tali tempore illum apprehendes quo de illo facies quidquid placuerit (a) & altero, quo te diabolo deuouebit, vitaeque perdendae exponet discrimini. Quod autem particulariter, inquit D. Chryl. (b) tibi venit attendendum, hoc est, nec illum accesseris correpturus, quo tempore passione male ordinata feruentius corripitur: tunc enim, ut ait Salomon: *Expediit magis vrsa occurrere rapis fatibus, quam fatuo confidens in stultitia sua*. Expecta donec se remisit: etenim tunc fructum suum referet correptio copiosum.

1. **A**dverte quod Redemptor noster Hierusalem ascendens ad diem Paschatis celebrandum exstitit: spectauit donec festi celebras mediaret: *Af-*

cedit iam die festo mediante. Non ascendit ipsis prioribus festi diebus, sed transactus quibusdam dum iam solemnitas medietate. Licet congruum fore videretur, ut statim in ipso festi principio ascenderet, cum enim esset illa Paschatis solemnitas in honorem cultumque Patris sui, videbatur ratio exigere, ut à primo iam die cum alijs eius celebrationi interesset. Quare in hoc ipsum primum adesse oportebat, cum postmodum ut Magister alios in se ipso doceretur esset diligentiam, ac sedulitatem, qua ad ea que Dei ipeant obsequium esset accuratius di. Et hoc eo liquidius ostendit, quo citius ipse alios anteuertisset. His non obstantibus optime quadat (a) quod non in principio, sed festo mediante ascenderit: cum enim in templo praedicaturus ascenderet, peccata Hierusalem, ceterosque peccatores correpturus, diuinae suae sunt opus prouidentiae tempus obseruare, quo omne essent parati, & hora opportuna populo praedicandi. In ipso Paschatis exordio prioribus diebus omnia tumultu turbabantur & clamoribus, ex omni namque confluabant regione, ad dei celebritatem, & accedentibus Hierusalem prima erat sollicitudo conquirendi hospitia, quibus quiescerent, si mutuo fortuna apprecabantur aduentum: quia velut in primo occurso, cognatorum amicorumque illos notitia obligabat, sibi inuicem congruolari, visitare, recitare, vniuo verbo, stiptu cuncta miscabantur. Postea circa Paschatis expirationem, vltimis diebus, omnes perfectionem cogitabant, sibi valedicebant, & aliter faciendum omnia disponebant: cuncta ergo haec illos reddebant inquietos, nec comicio, fraternaque correptio, tantae respenderet inquietudini: ipso autem festo mediante, nihil erat quid simile timendum, omnes erant tranquillissimi, sedati omnes: Tunc igitur Christus ascendit praedicaturus: *Iam die festo mediante*: Tempus etenim opportunum docendi, reprehendendi, & occasio optima, ut effectum correptio fortians, hac est, quando terrenis anima tumultibus liberata conuiescit.

Hoc D. Paulus profunda quadam expendit doctrina: *Obsecro fratres ut abundatis magis, & operam detis, ut vestrum negotium agatis*. Quod tibi principaliter est curandum, ut lucrum in te Christi doctrina operetur, est quietudo spiritus, animaeque tranquillitas. Hac enim tuum ages optime negotium. Hoc vnicum nostrum dico negotium, in Christi proficere doctrina: hoc etenim nostra redditur secunda saluatio, quod est nobis in

2. Cor. 11.
24.

Ecl. cap. 7.

(a) hanc del cera ypanilo.
D. CHRYS.
Ho. de fid. Anna.
Pron. 17.
22.

Christi ascendit

conueniens maxime negotium; mundi quippe
 carnalique tractare negotia; à robus est non parum
 alienum. Vestrum agite negotium, vt autem hoc
 propere feliciterque succedat, mentis studeat tran-
 quillitati: licet namque iam temporis affectus
 te moueat, licetum temporalium, carnalique de-
 licta, hac mentis quiete non moleste ferat præ-
 dicatores, fratrisque tui correptionem, nulloque
 labore desiderium tuo imprimetur cordi cæle-
 stium. En tibi stagnum quietum & tranquillum,
 quam sunt eius aque plane, sedate, quasi sta-
 gnans esset olei, illuc accede, & in eo videbis tibi
 præsentatum, & velut suis ornatum stellis firma-
 mentum, arbores illud circumcingentes, imo &
 tempus propria expressum figura conspicies.
 Porro parumper expecta, donec aquæ consisten-
 tur, & nihil horum, quæ prius vidisti, te modo
 videre miraberis. Quis hoc egit? Aquatum tur-
 batio. Visne tibi cælestium insculpat prædicato-
 rum affectum? Visne tibi proximus fraterna correptione
 tuum proponat peccatum, peccatique fœditatem?
 Anima tuam compone. Etiam hac quiete
 tuam, non magni laboris est illi imprimere, quod
 tibi conducatur, quo tuu n peragas fructuose nego-
 tium; scilicet, quo synce: & serio de peccato
 medicus egressum, tuæ salutem animæ com-
 plectaris. Animâ quippe non mediocter inordi-
 nata turbata passione, vix vllam refetet correptione
 utilitatem.
 Corruptio seruiti intellectui, quatenus illi hoc
 ratio demonstrans, quod ne videat impedit ecci-
 tatis passionis, cum inis videlicet enormitatem ab
 eo non tetrahat, voluntatem: ad hoc institutus
 corruptio: quo namque tempore passione turbatur
 intellectus: ratio in eo nihil efficiet. Hoc igitur
 tempus obseruetur, quo tranquillus est & remis-
 sus, tunc autem ad solidam cadet admonitio,
 nec non intellectus voluntatem alliciet, ad odium
 fugamque peccatorem. Est enim hominis intel-
 lectus, dux voluntatis. Quam concinne Domi-
 nus Moyfi præcipit qua ratione cortinas taberna-
 culi cooperat: *Quinquagenas ansulas cortina
 habebit in utraque parte insertas, vt ansa contra
 ansam veniat, & altera alteri possit aptari.* Tali
 vult modo cortinæ connectantur: *Vi cortina corti-
 nam trabat.* Connetz sunt tabernaculi cortinæ.
 Visne trahere secundâ, trahere primâ. Ita se habent
 intellectus & voluntas, promptè namque sequitur
 voluntas, si prius attrahat intellectus & sicur
 quietem desiderat intellectus, vt in eo ratio
 operetur, quæ illum attrahat, ita ad hoc tem-
 pus requiritur faciendæ correptionis oppor-
 tunum.

Admodum elegans est illa D. Ambr. sententia,
 sollicitudini iuniorum medicorum, qui, vt infirmo
 præscribant purgationem, tempus expectant, quo
 maturius humores sunt dispositi: *Si medicus me-
 dendi tempus expectat, vt aegrotus egrediatur
 medicina subsidia deserantur, ne cerbera adhuc,
 & immatura (vt asserunt) aegritudo, curatiois re-
 medijs reluctetur: quanto magis explorare nos con-
 uent, vt mature & opportune medicinalis ser-
 mo procedat, qui non accendere luttum, sed lenire vi-
 deatur.*

De asina Syluestri, alias Onagra, refert
 propheta Hieremias quod quo tempore cepu-
 le desiderio incalefcit, nullus est qui eam ca-
 piat, currit enim instat venti septentrionalis.
 Vnde sagaces venatores, nullas illi capiendæ
 tendunt insidias, sed tempus obseruant quo par-
 tus doloribus cruciatur, tunc illi tempore
 instat agniculi mansuescit. Hoc illis significa-
 tur: *Onager affectus in solitudine, in desiderio
 animæ suæ attraxit ventum amaris sui, nullus
 auertit eam, omnes qui quarunt eam, non de-
 sciunt, in mensuris eius inueniunt eam.* Currit
 hic vt Onager suis insilens desiderijs, toto præ-
 uolat impetu. Dimitte illum, modo tempus non
 est illi capiendæ congruum, obseruandû aut dolo-
 ribus anxietur, occasionem sume, dum eum
 aduertis ex vnici filij morte, ex bonorum iac-
 ctura, ex morbi grauitate non modicè contri-
 stari, tunc diligenter accurre, tuos extende
 laqueos. Attende Domine precor, ne tu sis
 tuarum culpa calamitatum, ne illa tui te du-
 cant gressus, recogita quomodo coram Deo
 tua se habeant negotia, mente reuolue, ne
 in hoc & Deo gratus non respondeas, ser-
 uare conscientiam quæ omnes Dominum exacerba-
 ueris.

Quinimo & ipse Deus nulli alligatus tempori,
 suis in actionibus liber, horam expectat conue-
 nientem (inquit D. Chrylost.) Quæram, arbitra-
 ris, fuit ratio, cur eo temporis momento, quo
 Dauid deliquit, non illi Nathan miserit, con-
 tritio? Numquid opus illi est obseruare tempus,
 temporum gubernatori? Minime, continere se vo-
 luit, tempusque expectare, vtique dum paululum
 Dauidis passio deseruere: *Vide in ipso peccati vi-
 gorie obsecans animam, & obturatus aures.* Quid
 te deceat, parumper expectes, ne, velox accurras
 alterum correpturus, quado grauius passione, qua
 si mentis impositur turbatur. O Abigail pruden-
 tissima, cuius D. Gregor. ponderat discretionem
 quam non latebat viro sui Nabal Erynnis furibun-
 da, quæ pessime Dauidis exceperat legatos, qua
 Eccc 2 vitam

VI.
 Peccator
 vt Ona-
 ger est
 capiedus.
 Hier. 1. 24.

VII.
 Deus ipse
 tempus
 spectat
 oportu-
 num.
 D. CHRYS.
 Hom. 5. de
 peccat.
 Tom. 5.
 3. p. pastor
 admo. 17.
 & Ho. 11.
 in Exce. b.

vitam suam, suas facultates, totamque familiam periculo subiecerat, manifesto. Damni, vult admonere virum imminens, videt inevitatum. Tacet sagax mulier, dormire sinis, do: ce vini digerantur humores crassiores quibus inops iudicij detinetur; hoc egit quod postmodum Spiritus S. consulerat: *In conuio vini non arguas proximum.* Mane verò, vt virum vidit

VII.
Abigaelis
prudentia
in corripiendo
vino.
Ezech. 13.

D. GREG.
Hom. 11.
in Ezech.

¶ 40

IX.
Ionathas
quoque
prudens
est.

1. Reg. 19.
7.

sibi reddum, mente tranquillum, omnem rei gestae narrat seriem, aperit, cui exponebatur, periculum, quo sic vt nihil magis, confunditur, atque moque perterretur incredibiliter. Hoc à te requiritur, quod si frater vino passionis absorbeatur, & velut iudicio mentis orbatus insolescat, credidit eorum que tibi dixeris sit aliquid auditurus? Num tibi persuades, quod aduertet discrimen quod illi proponis, si appetitus violentia supra modum perturberit? Dimitte illum, conquefcat puerumper, vt enim congrè notat D.

Gregor. *Ipsa eadem persona secundum factum sit altera.*

Nullum reperi medicum adeo inexpertum, qui purgationem prescripturus, qua totum alterandum est corpus, non prius studeat humores, medicis potionibus preparare, spectare tepus, obseruare lunam, nec non aeris temperiem notare, hocque non semel, sed sepe sapius: etenim ventris euacuatio, que tempore congruo prescripta valet releuare infirmum inopportuno tempore exhibitâ, poterit vitam adimere languido. His conformiter notat Lyranus Ionath Principis, filij Saulis prudentiam. Vidit hic die quodam Patrem suum omnis impotem adeo consilij prænimo in Dauidem odio, vt ob nominis tantum expressionem, lancea voluerit, illum perfodere, muroque configere. Silet tum temporis, prudensque dissimulat aholescens, at postmodum vt se passionis ardor remisit, patremque vidit per campos alacrem, fronteque exporrectâ, nulla grauatam passione, huic cum eo sermonem instituit. Domine mi Rex, numquid gratum tibi foret, si de Dauidè inter nos paucis disseramus? Non aliud possum opinari, quam Dauidem finitris apud te falsisque criminacionibus accusari. His exorditur, patrique loquitur, & instar chiroechæ illum reddit placabilem, ac placabilem; vt filio respondeat. Equidem tuis assentior, fili mi, rationibus: *Vult Dominus, quia non occidetur.* Est autem hoc illi consilio conforme, quod dedit olim Angelus Tobie iuniori, referente sic S. pagina: hic ad rapam fluminis Tigridis accedens, piscem videt immanem feris voracem dentibus, à quo

se timebat diglutendum. Exclamat, & Angelum X. inleuat: *Domine inuadit me, Fili mi, moeret* Angelus: *Trabe eum ad te, de fluminis inuadentis impetu, quem continuo gaudebis in-donare. Star agni tractabilem: nec tallax promissio: passio nam in secum attractus: Caput palpitare. Hoc tibi prædico agendum cum proximo tuo. For-titudo, si ne fratem accelleris, ab illo te deuorandum? Illum de rapide passionis torrente extrahere, donec se remiserit, expecta, & cum pacificum esse miretemque letaberis.*

Hoc nobis duabus inuit Spiritus S. sententijs. Quarum prima hæc est: *Sapientes dissimulant sententiam, os autem stulti confessionem proximum est.* Legunt alij: *Sapientes dissimulant sententiam.* Quod sapius sapientior, & qui melius nouit peccata proximi, celat illa silentio, dissimulat, vt Redemptor noster Christus: quem peccata non latebant Samaritanæ, miko tamen tempore prius dissimulauit, & quasi nihil horum sciet, subiecit: attamen postmodum, tempore congruo illi cuncta propalauit, effectû optato, vt ipsa sedum melior euaserit, sed & facta fuerit Apostola, cuius uocibus tota sit in statum reducta ciuitas meliorem. Altera ratio, sit hæc, sup. ones quod duabus de causis. quis possit intermittere correptionem: vt quia peccata ignorat, vel quia nunc tempus non patuit, illud est ignorans, hoc vero sapientis: *Est tacens non habens sensum loquelæ, & est sapiens tempus apertum.* Est qui tacet, quis loqui non nouit, & est qui tacet, quia sapiens est & prudens: *Homo sapiens tacenti vique ad tempus, inscius autem & imprudens non seruabunt tempus.* Non quam primum proximi noueris peccatum, illud expedit vt corpius, ad tempus sile, si aptam non esse videris occisionem: nihil enim ita tempus requirit oportunitum, quam sermo, vt alteri sit fructuosus. Idcirco semini comparatur, quod tempus expectat singulare, terræque preparationem, vt fructum adferat abundantem. Semina mense Iunio triticum, aut quando terra præ nimia fecitate marcescit, & tribulos spinasque colliges. Quando suo dicitur verbum tempore, nihil conuenientius, quod Spiritus S. hac declarat similitudine: *Mala aurea in lectis argenteis, qui loquitur verbum in tempore.* Quando verò tempus non permittit, hoc summæ tribuitur prudentiæ, quod Dominus ait per Prophetam Amos: *vt ibi notat D. Hieronymus de quibusdam contumacibus locutus peccatoribus: Cognouit malitiam scelera vestra, & sinit peccata vestra.* Ideo

